

Nieuw Nederlands Lesbrief Spreken en gesprekken

Onderdeel: **Stijlmiddelen**

Voor: **VWO 5 + 6**

Duur: **30 minuten**

Herken de stijlmiddelen van Winston Churchill

Om iemand te overtuigen van je standpunt, moet je niet alleen aan de inhoud van je argumenten denken, maar ook aan de stijl. Door handig gebruik te maken van stijlmiddelen kun je dezelfde inhoud krachtiger en duidelijker verwoorden. In een [eerdere lesbrief](#) legden we uit wat stijlmiddelen zijn en waarom politici deze smaakmakers vaak gebruiken.

In deze lesbrief analyseren we opnieuw een speech van een beroemd politicus: Winston Churchill.

Context

Winston Churchill is een van de belangrijkste leiders van de 20ste eeuw. Tussen de jaren 1940 en 1945 was hij premier van het Verenigd Koninkrijk. Hij won de Nobelprijs voor Literatuur in 1953 én hij was een geweldig redenaar.

Op 13 mei 1940 hield Winston Churchill zijn eerste speech als premier voor het Lagerhuis. Naast de historische context (aanvang Tweede Wereldoorlog en interne Britse politieke discussies) had deze speech grote impact vanwege zijn retoriek. De link naar de video en een transcript van de speech staan onderaan deze lesbrief.

Stijlmiddelen

Het gebruik van een stijlmiddel is een techniek om een argument extra kracht bij te zetten. Zo kun je zeggen: “We hebben geen ruimte om Griekenland te helpen hun financiën op orde te brengen, want onze prioriteit zou moeten zijn om de kwaliteit van onze gezondheidszorg te verhogen.” Of je kunt zeggen: “Geef het geld niet aan de Grieken, maar aan onze zieken!”

Zeg nu zelf, wat is krachtiger? (Dit is overigens een retorische vraag.)

Opdracht met de klas

Stap 1

Leg de klas de volgende veelvoorkomende negen stijlmiddelen uit: anafoor, repetitio, allocutie, tautologie, metafoor, drieslag, climax, litotes en metonym. De definitie van deze stijlmiddelen staan hieronder bij de antwoorden.

Stap 2

- Introduceer de speech van Winston Churchill en deel het transcript van de speech uit.
- Vraag de klas om op te schrijven welke stijlmiddelen ze herkennen. Laat de leerlingen bijvoorbeeld de woorden of zinsdelen onderstrepen die een stijlmiddel zijn en in de kantlijn schrijven om welk stijlmiddel het gaat.
- Bekijk de video vanaf de zin 'I say to the house...' die begint op minuut 03.23. Zet de video na elke paar zinnen stop zodat de leerlingen tijd hebben om de informatie te verwerken.
- Herhaal de video vervolgens nog één of twee keer in het geheel zodat de leerlingen kunnen nagaan welke stijlmiddelen ze nog missen.

Stap 3

Analyseer de speech met de klas.

Antwoorden

1. Voorbeelden van de **anafoor**: *herhaling van eenzelfde woord(en) aan het begin van opeenvolgende zinnen*

- **We have before us** an ordeal of the most grievous kind. **We have before us** many, many long months of struggle and of suffering.
- It is **to wage war**, by sea, land and air, with all our might and with all the strength that God can give us; **to wage war** against a monstrous tyranny, never surpassed in the dark and lamentable catalogue of human crime.
- **You ask**, what is our policy? [...] **You ask**, what is our aim?
- I can answer in one word: victory. **Victory** at all costs—**Victory** in spite of all terror—**Victory**, however long and hard the road may be, for without victory there is no survival.
- **No survival** for the British Empire, **no survival** for all that the British Empire has stood for, **no survival** for the urge, the impulse of the ages, that mankind will move forward toward his goal.

2. Voorbeelden van de **repetitio**: *herhaling van eenzelfde woord(en) in het midden van een zin*

- I can answer in one word: **victory**. **Victory** at all costs—**Victory** in spite of all terror—**Victory**, however long and hard the road may be, for without **victory** there is no survival.
- We have before us **many, many** long months of struggle and suffering.

3. Voorbeelden van een **allocutie**: *het direct aanspreken van je publiek*

- **You ask**, what is our policy?
- **You ask**, what is our aim?

Let op: geen retorische vraag, want deze vragen worden door de spreker beantwoord.

4. Voorbeelden van de **tautologie**: herhaling van een woord met soortgelijke betekenis in andere woorden

- We have before us many, many long months of **struggle** and **suffering**.
- I will say: It is to wage war, by sea, land and air with all our **might** and with all the **strength** that God can give us.
- [...] to wage war against a **monstrous tyranny** never surpassed in the **dark** and **lamentable** catalogue of human crime.
- No survival for the British Empire , no survival for all that the British Empire has stood for, no survival for the **urge**, the **impulse** of the ages, that mankind will move forward toward his goal.
- At this time I feel entitled to claim the aid of all and I say, come then, let us go forward **together** with our **united** strength.

5. Voorbeeld van een **metafoor**: een vorm van beeldspraak waarbij sprake is van een impliciete vergelijking

- [...] to wage war against a monstrous tyranny never surpassed in the dark and lamentable **catalogue of human crime**

6. Voorbeeld van de **drieslag**: een opsomming van drie elementen

- I will say: It is to wage war, by **sea, land** and **air** with all our might and with all the strength that God can give us.

7. Voorbeeld van een **climax**: in een opsomming toewerken naar een hoogtepunt

- No survival for the British Empire , no survival for all that the British Empire has stood for, no survival for the urge, the impulse of the ages, that mankind will move forward toward his goal.

8. Voorbeelden van **litotes**: sterke bevestiging door middel van ontkenning van het tegenovergestelde

- Victory, however long and hard the road may be, for without victory there is **no survival**.
- I feel sure that our cause will **not be suffered to fail** among men.

Ter discussie voor gevorderden: zijn dit wel voorbeelden van litotes of eerder van eufemismen?

9. Voorbeeld van een **metonym**: een verwisseling van naam, bijvoorbeeld het aanspreken van een plaats in plaats van de mensen in die plaats

- I would say to **the House** as I said to ministers who have joined this government

Video speech Churchill

Zie de link [hier](#) of tik in: https://www.youtube.com/watch?v=8TlkN-dcDCk&list=PLnARqM2XSzjZrzivyci-wsUG_CZlr_Ces&index=26

Transcript speech Churchill

I would say to the House as I said to ministers who have joined this government, I have nothing to offer but blood, toil, tears, and sweat. We have before us an ordeal of the most grievous kind. We have before us many, many long months of struggle and suffering.

You ask, what is our policy? I will say it is to wage war by land, sea, and air. War with all our might and with all the strength God can give us, and to wage war against a monstrous tyranny never surpassed in the dark and lamentable catalogue of human crime. That is our policy.

You ask, what is our aim? I can answer in one word. It is victory. Victory at all costs - Victory in spite of all terrors - Victory, however long and hard the road may be, for without victory there is no survival.

Let that be realized. No survival for the British Empire, no survival for all that the British Empire has stood for, no survival for the urge, the impulse of the ages, that mankind will move forward toward his goal.

I take up my task in buoyancy and hope. I feel sure that our cause will not be suffered to fail among men.

At this time I feel entitled to claim the aid of all and I say, come then, let us go forward together with our united strength.

Toevoegingen?

Hebben we een stijfiguur gemist of ben je het ergens niet mee eens? Laat het ons weten via stichting@debatinstituut.nl.

 Kijk voor meer oefeningen voor spreken en gesprekken op www.schooldebatteren.nl